

ΘΕΜΑΤΑ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Νικόλαος Φιστόπουλος
Αντεισαγγελέας Εφετών

ΚΑΘ' ΥΛΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

- ΚΟΙΝΑ – ΤΑΚΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ
- ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΛΗΜ/ΚΕΙΟ
- ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΠΛΗΜ/ΚΕΙΟ
- ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ
- ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ
- ΠΕΝΤΑΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ
- ΜΙΚΤΟ ΟΡΚΩΤΟ
- ΜΙΚΤΟ ΟΡΚΩΤΟ ΕΦΕΤΕΙΟ

- ΕΙΔΙΚΑ – ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

- ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

- ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

- ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

Ο χαρακτηρισμός της πράξης ως κακούργημα ή πλημμέλημα [118]

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟ

Φυλάκιση έως τριών ετών ή χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας ή συνδυασμός αυτών

- ΕΚΤΟΣ :

- 1) αρμοδιότητα ΜΟΔ και ΕΦ και τα συναφή

- 2) δικαστήρια ανηλίκων

- 3) δια του τύπου

- 4) βία κατά υπαλλήλων [167 παρ. 1 ΠΚ], ελευθέρωση κρατουμένου [172 παρ. 1 ΠΚ], συμμετοχή σε απόδραση κρατουμένου [173 παρ. 2 εδ. α' ΠΚ], ψευδορκία [224 ΠΚ], δωροληψία [235 παρ. 1 εδ. α' ΠΚ], δωροδοκία υπαλλήλου [236 παρ. 1 ΠΚ], παράβαση καθήκοντος [259 ΠΚ] και καταδολίευση δανειστών [397 ΠΚ].

- Τα δασικά, τα αγροτικά, τα αγορανομικά, τα πλημμελήματα του ΚΟΚ,
- 79 του Ν. 5960/33
- 1 και 2 του Α.Ν. 86/67
- 94 παρ. 8 του Ν. 4495/17
- 82 παρ. 4 και 83 παρ. 1 του Ν. 3386/05 και 29 παρ. 7 του Ν. 4251/14
- 25 του Ν. 1882/90
- 28 του Ν. 3996/11
- 66 του Ν. 4174/13.

ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟ [112]

1. Τα πλημμελήματα, εκτός από όσα ανήκουν στην αρμοδιότητα των μικτών ορκωτών δικαστηρίων, του δικαστηρίου των εφετών, του μονομελούς πλημμελειοδικείου και του δικαστηρίου ανηλίκων.
2. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μονομελούς πλημμελειοδικείου.

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ [110]

α) κακουργημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 301 και 303, εφόσον για αυτά έχει συνταχθεί πρακτικό συνδιαλλαγής ή διαπραγμάτευσης.

β) περιοριστικά κακουργήματα:

-διακεκριμένης κλοπής [374 ΠΚ],

-ληστείας [380 ΠΚ],

-παράτυπης μετανάστευσης [Ν. 4251/14]

-ναρκωτικά [Ν. 4139/13], εκτός αν απειλείται ισόβια κάθειρξη, οπότε δικαιοδοσία του τριμελούς εφετείου.

γ) Η εκδίκαση των υποθέσεων συγχώνευσης των ποινών με τον καθορισμό συνολικής ποινής στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 551.

ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ

Τα κακούργηματα:

- νόμισμα, άλλα μέσα πληρωμής και ένσημα, τα υπομνήματα, την ιδιοκτησία, την περιουσία, ψευδούς βεβαίωσης-νόθευσης από υπάλληλο και της νόθευσης δικαστικού εγγράφου, αν τελέστηκαν από πολίτες, άσχετα με το πρόσωπο του παθόντα και το ποσό του οφέλους ή της ζημίας ή αν τελέστηκαν από στρατιωτικούς και στρέφονται οπωσδήποτε κατά του δημοσίου ή ΝΠΔΔ ή ΟΤΑ, εφόσον η ζημία που προξενήθηκε υπερβαίνει το ποσό των 120.000 ευρώ.
- δωροδοκία και δωροληψία που αναφέρονται στα άρθρα 159, 235, 236 και 237 ΠΚ καθώς και της κατάχρησης εξουσίας του άρθρου 239 ΠΚ.
- πειρατεία, κατά συγκοινωνιών, τηλεπικοινωνιών και άλλων κοινωφελών εγκαταστάσεων.

- του άρ. 187Α ΠΚ που χαρακτηρίζονται ως τρομοκρατικές πράξεις
- στα άρ. 187 και 187Β ΠΚ, καθώς και συναφή με αυτά πλημμελήματα και κακούργηματα, ανεξαρτήτως βαρύτητας.
- 322 και 324 ΠΚ, 71 παρ. του Ν. 998/79, 66 του Ν. 2121/93, 52 του Ν. 4002/11, 4139/13, 3028/02, 2960/01, 3725/99, 4174/13, 4251/14 και 2168/93 και όσα άλλα έχουν υπαχθεί στην αρμοδιότητα των εφετείων, δυνάμει ειδικών διατάξεων νόμων.
- Τα πλημμελήματα των δικαστών και εισαγγελέων, δικηγόρων, μελών ΝΣΚ
- Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μονομελούς εφετείου και τριμελούς πλημμελειοδικείου

ΠΕΝΤΑΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ

Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του τριμελούς εφετείου

ΜΙΚΤΟ ΟΡΚΩΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

- τα κακούργηματα, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των μονομελών και των τριμελών εφετείων και
- τα πολιτικά πλημμελήματα.

ΜΙΚΤΟ ΟΡΚΩΤΟ ΕΦΕΤΕΙΟ

τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των ΜΟΔ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ :

- Ελεγχος αυτεπάγγελτα σε κάθε στάδιο [120 παρ. 1]
- Αναρμοδιότητα = παραπέμπει στο αρμόδιο [120 παρ. 2]
- Αναρμοδιότητα γιατί είναι κακούργημα= στον εισαγγελέα [120 παρ. 3]
- Συνάφεια: -ίδιο δικαστήριο αν δεν προκαλείται βλάβη
 - [129] -ανώτερο αρμόδιο και για τα υπαγόμενα στο κατώτερο
 - Το ΜΟΔ είναι πάντα ανώτερο
- Συμμετοχή: -αρμόδιο αυτό με την μεγαλύτερη ποινή
 - [130] -αν διαφορετικού βαθμού αρμόδιο το ανώτερο

ΚΑΤΑ ΤΟΠΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ [122]

- Τόπος τέλεσης ή
- Κατοικία ή προσωρινή διαμονή κατηγορουμένου όταν αρχίζει η ποινική δίωξη.
- Ειδικές ρυθμίσεις για έγκλημα δια του τύπου, εγκλήματα διαπραχθέντα εξωτερικό
- Ειδικές ρυθμίσεις για εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε πλοίο ή αεροσκάφος

ΕΝΑΡΞΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΩΞΗΣ

- Μήνυση: η καταγγελία εγκλήματος που διώκεται αυτεπαγγέλτως από οποιονδήποτε, εκτός από τον παθόντα (γιατί αυτός υποβάλλει έγκληση). Μήνυση μπορεί να υποβάλει και οποιοσδήποτε επιθυμεί να καταγγείλει αυτεπαγγέλτως διωκόμενο έγκλημα, έστω δεν αν είχε καμία σχέση με το έγκλημα.
- Έγκληση: η καταγγελία εγκλήματος από τον παθόντα εκ του εγκλήματος. Θεωρείται έγκληση είτε το έγκλημα διώκεται κατ' έγκληση είτε αυτεπαγγέλτως. Αν όμως διώκεται κατ' έγκληση, η έγκληση είναι απαραίτητη για την συνέχεια της διαδικασίας, ενώ αν διώκεται αυτεπαγγέλτως δεν απαιτείται έγκληση, αλλά αρκεί οποιαδήποτε άλλη καταγγελία προς τον εισαγγελέα [μήνυση, αναφορά κ.λ.π.].

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

Ενεργητική νομιμοποίηση [63]:

-Οι δικαιούμενοι κατά τον αστικό κώδικα σε αποζημίωση ή αποκατάσταση από το έγκλημα ή σε χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης...

-τέλος παράστασης= 40 ευρώ, που καταβάλλεται είτε κατά την προδικασία είτε κατά την κύρια διαδικασία και καλύπτει την παράσταση μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης.

-Νομιμοποίηση κληρονόμων [64] = αν η δήλωση έχει γίνει πριν τον θάνατο του δικαιούμενου.

-Παράσταση και μετά την απόσβεση του δικαιώματος [65]

-χωρίς έγγραφη προδικασία / το αργότερο ώσπου να αρχίσει για πρώτη φορά η αποδεικτική διαδικασία στο ακροατήριο [67].

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ [43]:

Ο Εισ. μόλις λάβει γνώση για ένα αυτόφωρο έγκλημα [242, 418] ή έγκληση [51], αίτηση [41], αναφορά [40], μήνυση [42], είδηση [37] ότι τελέστηκε ένα έγκλημα είναι υποχρεωμένος να ασκήσει πδ.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΔ

- Παραγγελία για ανάκριση
- Απευθείας κλήση στο ακροατήριο
- Υποβολή στον Εισαγγελέα Εφετών [πρόσωπα ιδιάζουσας δωσιδικίας 111 παρ. 6]
- υποβολή αίτησης στον Δικαστή για την έκδοση Ποινικής Διαταγής [409]

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ:

- Υποχρεωτική: -κακουργήματα
 - αρμοδιότητα τριμελούς πλημ/κείου
 - τριμελούς εφετείου.
- Εκτός: ΕΔΕ ή πόρισμα ή έκθεση του ΓΕΔΔ ή του Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ν. 3074/2002, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση, εφόσον η ποινική δίωξη που πρόκειται να ασκηθεί αναφέρεται σε πράξεις ίδιες με εκείνες για τις οποίες διενεργήθηκε η Ε.Δ.Ε ή αναφέρονται στο πόρισμα

-ο Εισ. κρίνει ότι η έγκληση ή η μήνυση κ.λπ. είναι βάσιμη ασκεί την δίωξη.

-όμως αν ο Εισ. είτε πριν είτε μετά την προκ. εξ. κρίνει:

ότι δεν στηρίζεται στο Νόμο

ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της

ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης

= θέτει στο αρχείο

μήνυση: αναφορά στον Εισαγγελέα των Εφετών (43)

Έγκληση: διάταξη με επίδοση στον εγκαλούντα [51].

Προσφυγή εγκαλούντα: 15 ημέρες από την επίδοση – παράβολο 250 ευρώ [52].

-Ο ΕισΕφ αν κρίνει (και στις δύο περιπτώσεις, έγκληση - μήνυση) ότι πρέπει να ασκηθεί πδ διατάσσει τον ΕισΠλ:

- να κάνει προκ. εξ. όταν αυτή είναι υποχρεωτική πριν ασκήσει ποινική δίωξη
- ή να την ασκήσει όταν έχει ήδη κάνει προκαταρκτική ή όταν αυτή δεν είναι υποχρεωτική [43 παρ. 3, 4, 52 παρ. 3].

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ [243-244]

- Αναβάθμιση, αποτελεί πλέον τον βασικό μηχανισμό έρευνας του Εισαγγελέα.
- χρήση όλων των αποδεικτικών μέσων και όλων των ανακριτικών πράξεων (τις μη στερητικές της προσωπικής ελευθερίας)
- είτε ο ίδιος ο Εισ. προσωπικώς είτε οι ανακριτικοί υπάλληλοι μετά από γραπτή παραγγελία [31].
- Ο ύποπτος καλείται υποχρεωτικώς, επί ποινή ακυρότητας της διαδικασίας, για την παροχή εξηγήσεων
- έχει σχεδόν όλα τα δικαιώματα του κατηγορουμένου, δικαίωμα να διορίσει τεχνικό σύμβουλο σε περίπτωση πραγματογνωμοσύνης.
- κατ' ελάχιστο γνωστοποίηση των ποινικών διατάξεων η παραβίαση των οποίων διερευνάται καθώς και τα θέματα επί των οποίων θα παράσχει εξηγήσεις.

- Αυτοπρόσωπα ή με Δικηγόρο.
- κλήθηκε αλλά δεν προσήλθε, περατώνεται και χωρίς τις εξηγήσεις του.
- Ένορκη εξέταση ή χωρίς παράσταση με συνήγορο ή χωρίς την ενημέρωσή του για τα δικαιώματά του, δεν μπορεί, με ποινή απόλυτης ακυρότητας, να αποτελέσει μέρος της δικογραφίας, αλλά παραμένει στο αρχείο της εισαγγελίας.
- αν πρόκειται να κινηθεί ποινική δίωξη για πράξη ουσιωδώς διαφορετική από εκείνη για την οποία διενεργήθηκε αυτή, καλείται ο ύποπτος υποχρεωτικά, επί ποινή ακυρότητας της διαδικασίας, να ασκήσει εκ νέου τα δικαιώματά του 244§4.

- το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών επιλύει όλες τις διαφορές ή αμφισβητήσεις που προκύπτουν κατά την προκαταρκτική εξέταση μεταξύ του υπόπτου και εκείνου που υποστηρίζει την κατηγορία ή μεταξύ αυτών και του Εισαγγελέα.

ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΗ

➤ **ΤΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΗ**

- διενεργείται μόνο με γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα
- από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο
- Ολοκληρώνεται με την απολογία του κατηγορουμένου
- Παραγγελία δίνεται: 1) 245 παρ. 3 εδ. γ΄
2) 43 παρ. 2 εδ. β΄
3) 322 παρ. 3 εδ. α΄ περ. γ΄
4) 323 εδ. γ΄ περ. γ΄

Η ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ (ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ) ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΗ [245 παρ. 2]

- γίνεται όπως και η τακτική προανάκριση [245 παρ. 1], αλλά ΧΩΡΙΣ παραγγελία του Εισαγγελέα,

- μόνο όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι τελέστηκε αδίκημα και από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος απώλειας των αποδεικτικών στοιχείων ή υπάρχει δυσχέρεια πραγματοποίησης συγκεκριμένης ανακριτικής πράξης ή κτήσης αποδεικτικού στοιχείου στο μέλλον

- ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα.

[Εννοια αυτοφώρου 242 «είναι το έγκλημα του οποίου ο δράστης καταλαμβάνεται την ώρα που το τελεί. Θεωρείται επίσης ότι υπάρχει αυτόφωρο έγκλημα όταν ο δράστης καταδικάζεται αμέσως μετά την πράξη από τη δημόσια δύναμη ή από τον παθόντα ή με δημόσια κραυγή, όπως και όταν συλλαμβάνεται σε χρόνο πολύ κοντινό στην αξιόποινη πράξη με αντικείμενα ή ίχνη από τα οποία συνάγεται η διάπραξη του εγκλήματος. Ποτέ δεν θεωρείται ότι συντρέχει μία από τις παραπάνω περιπτώσεις, αν πέρασε όλη η επόμενη ημέρα από την τέλεση της πράξης].

- Οι «αστυνομικοί» κάνουν όλες τις ανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης,
- ειδοποιούν τον εισαγγελέα με το ταχύτερο μέσο και του υποβάλλουν τις εκθέσεις.
- Στο αυτόφωρο έγκλημα αν συλλάβουν τον δράστη [275] (εννοείται στα πλαίσια του αυτοφώρου) λαμβάνουν απολογία του, [273 και 274] ενώ αυτός έχει σχεδόν όλα τα δικαιώματα που αφορούν τον κατηγορούμενο ως αναφέρει το 105.
- [Αρ. 105 παρ. 2 πρόσβαση σε Δικηγόρο χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση προτού εξεταστεί από την αστυνομία ή άλλη αρχή επιβολής του νόμου ή δικαστική αρχή, ότι η επικοινωνία με τον Δικηγόρο του είναι απόρρητη, ότι η κατά παράβαση των δικαιωμάτων του υπόπτου εξέταση του είναι άκυρη και δεν λαμβάνεται υπόψη ενώ ισχύει και το αρ 244 παρ 3 (παραμονή μη «έγκυρης» εξέτασης στο αρχείο της Εισαγγελίας)].

TAKTIKH (KYRIA) ANAKRISIH [246]

-πάντοτε μετά από γραπτή παραγγελία του Εισαγγελέα

-Δίδεται παραγγελία:

- 1) κακουργήματα
- 2) πλημμελήματα για τα οποία υπάρχει δυνατότητα προσ. κράτησης ή περιοριστικών όρων

-Ο Ανακριτής μπορεί να διαφωνήσει με την Εισαγγελική παραγγελία όταν:

- 1) υπάρχουν λόγοι κωλύοντες ή που αναστέλλουν την π.δ,
- 2) είναι αναρμόδιος
- 3) Παραγραφή
- 4) δεν φέρει αξιόποιο χαρακτήρα η πράξη

-Αν ανακαλυφθούν και άλλες πράξεις που διώκονται αυτεπαγγέλτως, ο Ανακριτής τις ανακοινώνει στον Εισαγγελέα, ο οποίος θα ασκήσει συμπληρωματική πδ [250 παρ. 2].

-Μετά την απολογία:

- 1) να τον αφήσει ελεύθερο,
- 2) περιοριστικούς όρους 283 (ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση)
- 3) να διατάξει την προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου μετά από σύμφωνη γραπτή γνώμη του εισαγγελέα, ο οποίος οφείλει να ακούσει τον κατηγορούμενο και τον συνήγορό του [288].

-κλήση για απολογία

-έκδοση εντάλματος σύλληψης

-επανάληψη των ανακριτικών πράξεων που έχουν γίνει μόνο αν θεωρεί ότι αυτό είναι αναγκαίο για τη νομιμότητά τους ή την πληρέστερη διερεύνηση της υπόθεσης. Επίσης δικαιούται να διενεργήσει νέες ανακριτικές πράξεις εξ ίδιας πρωτοβουλίας ή κατόπιν αιτήσεως του κατηγορουμένου, 102, 274 (αποδεικτικά μέσα αρ 177-238, ανακριτικές πράξεις 251-269).

-η παραγγελία αφορά την πράξη (IN REM) και όχι το πρόσωπο (IN PERSONA).

-επέκταση της δίωξης σε όλους όσους συμμετείχαν στην ίδια πράξη συντάσσοντας νέο κατηγορητήριο. Δεν μπορεί όμως να επεκτείνει την ποινική δίωξη και σε άλλη πράξη, έστω και αν είναι συναφής, ούτε έχει δικαίωμα μεταβολής του νομικού χαρακτηρισμού της πράξης για την οποία ασκήθηκε η ποινική δίωξη 250§1.

Η ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΗΣ [245 παρ. 1]

- επαρκείς ενδείξεις ενοχής = εκδίδει κλητήριο θέσπισμα
- δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής = πρόταση [απαλλακτική] στο συμβούλιο πλημμελειοδικών.
- αν προκύπτει κακούργημα = παραγγελία για κύρια ανάκριση
- δεν προέκυψε η ταυτότητα του κατηγορουμένου = αρχείο αγνώστων δραστών
- Πολλοί κατηγορούμενοι και προκύπτουν ενδείξεις μόνο για μερικούς, ο εισαγγελέας εισάγει την υπόθεση για τους μεν στο δικαστικό συμβούλιο και για τους άλλους στο ακροατήριο. Επιτρέπεται δηλαδή ο χωρισμός της υπόθεσης.

➤ πρόσωπο ειδικής δωσιδικίας διαβιβάζεται στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ό υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις, ώστε να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενά ακροατήριο, παραγγέλλει την εισαγωγή της υπόθεσης στο αρμόδιο συμβού 3189 / 03). Στη δικονομική πράξη, ο εισαγγελέας εφετών παραγγέλλει εισαγωγή της υπόθεσης στο συμβούλιο στον εισαγγελέα πλημμελειοδικώ τελευταίος είναι αυτός που την εισάγει στο συμβούλιο πλη μ μ ελε ιοδικών. Πο όμως που ο εισαγγελέας εφετών εκτιμά ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδεί εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να εισαγάγει την υπόθεση με παραπε πρόταση στο συμβούλιο πλημμελειοδικών. Αυτό είναι βεβαίως δικαίαη τελευταίου, διότι δεν μπορεί να «εξαναγκαστεί» σε απαλλακτική πρόταση

Η ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΝΑΚΡΙΣΗΣ

A] Συνήθης διαδικασία [308]

- Συμπληρωματική ανάκριση αν χρειάζεται
- Πρόταση στο συμβούλιο πλημ/κών:
 - 1) απαλλακτική
 - 2) παύση οριστική ή προσωρινή
 - 3) παραπεμπτική
- Αν η κύρια ανάκριση έγινε για πλημμέλημα αν υπάρχει σύμφωνη γνώμη του ανακριτή = κλητήριο θέσπισμα
- δεν προέκυψε η ταυτότητα του κατηγορουμένου = αρχείο αγνώστων δραστών

B] Ειδική διαδικασία για κακουργήματα [309]

➤ Για ορισμένα κακουργήματα κατ' εξαίρεση υπάρχει η δυνατότητα να περατωθεί η κύρια ανάκριση με κλητήριο θέσπισμα. :

-Ν.Δ. 86/1969, των νόμων 998/1979, 2168/1993, 2960/2001, 4002/2011 (άρθρο 52), 4139/2013, 4174/2013 και 4251/2014, καθώς και των άρθρων 374 και 380 ΠΚ εφόσον η υπόθεση ανήκει στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του μονομελούς ή τριμελούς εφετείου.

-Διαδικασία: δικογραφία υποβάλλεται από τον ΕισΠλημ. στον ΕισΕφ, ο οποίος, αν κρίνει ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις προτείνει στον ΠρΕφετών να εισαχθεί η υπόθεση, μαζί με τα τυχόν ήσσονος βαρύτητας συναφή εγκλήματα, απευθείας στο ακροατήριο. Οι διατάξεις των άρθρων 128 και 129 εφαρμόζονται αναλόγως.

Αν ο ΠρΕφετών διατυπώσει σύμφωνη γνώμη, ο ΕισΕφ καλεί τον κατηγορούμενο με κλητήριο θέσπισμα στο ακροατήριο του τριμελούς ή του μονομελούς εφετείου (κακουργημάτων) μαζί με τα τυχόν συναφή εγκλήματα.

Στην περίπτωση αυτή, ο πρόεδρος εφετών αποφαινεται με διάταξή του, κατά της οποίας δεν χωρεί προσφυγή, για τη διάρκεια ισχύος του ΕΣ και για τη διατήρηση ή όχι της ΠΡΚρ ή των ΠΟ. Κατά του κλητηρίου θεσπίσματος δεν επιτρέπεται προσφυγή του ΚΠΔ 322.

Αν ο ΠρΕφετών δε συμφωνεί, ο ΕισΕφ επιστρέφει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ο οποίος την εισάγει με δική του πρόταση στο συμβούλιο πλημμελειοδικών.

Η ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

A] Η προπαρασκευαστική διαδικασία

Περιλαμβάνει:

- Τον ορισμό της δικασίμου [320].
- Την κλήτευση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο με τη σύνταξη του κλητηρίου θεσπίσματος ή της κλήσης προς εμφάνιση από τον εισαγγελέα.
- Την επίδοση κλήσης ή κλητηρίου θεσπίσματος στον κατηγορούμενο και αντίγραφο στον πολιτικώς ενάγοντα.
- Σύνταξη και επίδοση καταλόγου μαρτύρων.

➤ Η κλήτευση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο

-κλητήριο θέσπισμα

-κλήση.

Το κλητήριο θέσπισμα

Πότε εκδίδεται:

- Μετά την περάτωση της προκ. εξ. όταν ο Εισ. φρονεί ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο για πλημμέλημα,

- Μετά την περάτωση της αστυνομικής ή τακτικής προανάκρισης κατά τα άρθρα 244, 245 εδ. α' ΚΠΔ επί πλημμελημάτων και πάλι υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης επαρκών ενδείξεων παραπομπής,
- Μετά την περάτωση της κυρίας ανάκρισης επί πλημμελήματος σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 245, 308 παρ. 3 ΚΠΔ και εφόσον υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του Ανακριτή,
- Μετά την περάτωση της κύριας ανάκρισης από τον Εισαγγελέα Εφετών στις περιπτώσεις των κακουργημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 309 ΚΠΔ και υπό την σύμφωνη γνώμη του Προέδρου Εφετών.

Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΛΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΣΠΙΣΜΑΤΟΣ

- είναι ειδικό ένδικο μέσο.
- ελέγχονται όχι οι τυπικές ελλείψεις του κλ. θεσπ. αλλά οι ουσιαστικές
- Προϋποθέσεις παραδεκτού.
 - α) Ασκείται μόνον κατά κλ. θεσπ. και όχι κλήσεως.
 - β) μόνο για παραπομπή στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο αλλά και Τριμελές Εφετείο Πλημ/των [πρόσωπα ιδιάζουσας δωσιδικίας].
 - γ) Επί ποινή απαραδέκτου εντός 10 ημερών από την έγκυρη επίδοση του κλ. θεσπ. και με την καταβολή παράβολου 150 ευρώ.
 - δ) αυτοπρόσωπα ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου
 - ε) σύνταξη σχετικής έκθεσης

- Απαγόρευση προσφυγής [325].

δεν χωρεί προσφυγή:

α) Στα πλημμελήματα που τελούνται διά του Τύπου κατά το άρθρο 46 παρ. 2 Ν 5060/1931,

β) Στα αυτόφωρα πλημμελήματα,

γ) Στα πλημμελήματα του νόμου περί ναρκωτικών κατ' άρθρο 43 παρ. 2 Ν 4139/13,

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

- Αποδοχή προσφυγής:

α) διενέργεια συμπληρωματικής προανάκρισης μετά το πέρας της οποίας επανυποβάλλεται

β) διενέργεια κυρίας ανάκρισης, μετά την ολοκλήρωση της οποίας εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο άρθρο 308 παρ. 3 ΚΠΔ, δηλ. είτε απευθείας παραπομπή ή πρόταση στο Συμβούλιο.

γ) Να κάνει δεκτή την προσφυγή ως νομικά και ουσιαστικά Βάσιμη ακυρώνοντας το κλητήριο θέσπισμα, παραγγέλλοντας τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών να υποβάλλει σχετική πρόταση στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών.

- απόρριψη της προσφυγής

-ο κατηγορούμενος θα πρέπει να εμφανιστεί στο ακροατήριο, υπό την προϋπόθεση, ότι μεταξύ της ημέρας που επιδίδεται η απορριπτική διάταξη του εισαγγελέα εφετών και της δικασίμου μεσολαμβάν τουλάχιστον 8 ημέρες, δηλαδή το μισό της προθεσμίας κλητεύσεως του κατηγορουμένου [322 παρ. 3]

ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

➤ ΚΑΤΑ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΦΕΣΗ

- Επιτρέπεται ΜΟΝΟ στα οριστικά βουλεύματα, εκείνα δηλαδή, με τα οποία το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών εξαντλεί τη δικαιοδοσία του και απεκδύεται οριστικά της υπόθεσης.
- ΔΕΝ επιτρέπεται στα παρεμπόμποντα [προδικαστικά ή προπαρασκευαστικά] όπως:
α) διατάσσουν περαιτέρω ανάκριση, β) κρίνουν αίτηση για άρση κατάσχεσης, γ) απορρίπτουν προσφυγή κατά εκδοθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 286 παρ. 2 ΚΠΔ, Διάταξης του Ανακριτή, και δ) απορρίπτουν ασκηθείσα κατ' άρθρο 285 ΚΠΔ προσφυγή.

[η έλλειψη δυνατότητας προσβολής με έφεση των παρεμπιπτόντων βουλευμάτων αφορά μόνο τους διαδίκους και όχι και τον ΕισΕφ, ο οποίος κατ' άρθρο 479 ΚΠΔ εκκαλεί οποιοδήποτε βούλευμα, συνεπώς και παρεμπίπτον].

• Δικαιούμενοι.:

- 1) μόνον ο κατηγορούμενος [478]
- 2) ο Εισαγγελέας Εφετών [479].

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ [478]

-κατά του βουλεύματος του Συμβλημ, που τον παραπέμπει για κακούργημα και μόνο για τους λόγους:

- α) της απόλυτης ακυρότητας και
- β) της εσφαλμένης ερμηνείας ή εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης.

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΕΦΕΤΩΝ [479]

-κάθε βούλευμα [οριστικό ή παρεμπόδιον]

-Ο ΕισΑΠ έχει την δυνατότητα να παραγγείλει τον Εισεφετών ν' ασκήσει το χορηγούμενο σε τούτον κατ' άρθρο 479 ΚΠΔ συνδ. με το άρθρο και 483 παρ. 3 ΚΠΔ), ένδικο μέσο της έφεσης, ο οποίος οφείλει να εκτελέσει την παραγγελία (άρθρο 24 Ν 1756/1988)246.

-μπορεί να ασκήσει και ΑντΕφ για λογαριασμό του Εισαγγελέα Εφετών,

-παράλληλα μπορεί ν' ασκήσει είτε ο ίδιος ο ΕισΕφ είτε ο Εισαγγελέας Πλημ/κων, κατόπιν παραγγελίας, πάντοτε για λογαριασμό τους.

ΑΝΑΙΡΕΣΗ

• Πότε επιτρέπεται στον Εισαγγελέα [483]:

• Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών:

-παραπέμπει τον κατηγορούμενο για κακούργημα

-αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία, [μη επαρκείς ενδείξεις]

-παύει προσωρινά ή οριστικά την ποινική δίωξη

-την κηρύσσει απαράδεκτη.

[προθεσμία 10ημερη από την κοινοποίηση του βουλεύματος [165 παρ. 2], ενώ στην περίπτωση που η κοινοποίηση δεν έχει λάβει χώρα, η αναίρεση πρέπει να ασκηθεί εντός μηνός από την έκδοση του βουλεύματος [473 παρ. 1 εδ. δ' και ε']].

- Εισαγγελέας Εφετών [483 παρ. 2].

για τα βουλεύματα του Συμβουλίου Εφετών, ακόμη κι όταν αυτά απορρίπτουν την έφεση του κατηγορουμένου. Προθεσμία ένας μήνας από την έκδοση του βουλεύματος [άρθρα 473 εδ. α' και 306].

- Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου [483 παρ. 3]. Μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιουδήποτε βουλεύματος, δηλαδή παραπεμπτικού ή απαλλακτικού ή που παύει οριστικά ή προσωρινά ή κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη [οριστικό ή παρεμπίπτον] και για οποίο έγκλημα σε προθεσμία 30 ημερών από την έκδοση [καθαρογραφή και υπογραφή]

Υπέρ του νόμου: μετά την προθεσμία των 30 ημερών αναίρεση υπέρ του νόμου.

➤ ΚΑΤΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

ΕΦΕΣΗ

- ΑΘΩΩΤΙΚΗΣ

Κατηγορούμενος:

-αποφάσεις Μονομελούς, Τριμελούς Πλημ/των και Εφετείου για πλημμέλημα

-μόνο αν αθωώθηκε για έμπρακτη μετάνοια ή με αιτιολογία που χωρίς να είναι αναγκαία θίγει την υπόληψή του.

Εισαγγελέας Πλημ/κών:

-αποφάσεις των (μονομελών και τριμελών) πλημμελειοδικείων και του δικαστηρίου ανηλίκων, όπου υπηρετεί.

Εισαγγελέας Εφετών:

-αποφάσεις των Πλημμελειοδικείων της περιφέρειάς του, τις αποφάσεις του Εφετείου που υπηρετεί, του Μ.Ο.Δ, του μονομελούς και τριμελούς εφετείου της περιφέρειάς του.

-την απόφαση του τριμελούς εφετείου για κακούργημα και του ΜΟΔ μπορεί να την προσβάλει με έφεση, όταν δεν είναι ομόφωνα αθωωτική και το μέλος ή τα μέλη που μειοψήφησαν είχαν τη γνώμη ότι ο κατηγορούμενος έπρεπε να κηρυχθεί ένοχος σε βαθμό κακουργήματος (ΚΠΔ 486 § 2).

Εισαγγελέας ΑΠ:

Δεν έχει αυτοτελές δικαίωμα για άσκηση έφεσης κατά αθωωτικής, αλλά μπορεί να παραγγείλει την άσκησή της στον Εισαγγελέα Εφετών.

• ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ

Κατηγορούμενος και Εισπλημ:

-Μονομελούς = α) ποινή άνω των 2 μηνών ή

β) χπ άνω των 2.000 ευρώ ή

γ) παροχή κοινωφελούς εργασίας άνω των 240 ωρών

δ) οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής που είχε ανασταλεί και είναι πάνω από 2 μήνες.

-Τριμελούς Πλημ/των =

α) ποινή άνω των 4 μηνών ή

β) χπ άνω των 3.000 ευρώ ή

γ) παροχή κοινωφελούς εργασίας άνω των 480 ωρών

δ) οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής που είχε ανασταλεί και είναι πάνω από 4 μήνες.

ΜΟΔ = α) ποινή τουλάχιστον 2 ετών για κακούργημα
β) ποινή τουλάχιστον 1 έτους για πλημμέλημα

-ΕισΕφετών:

Όλες τι αποφάσεις των δικαστηρίων της περιφέρειας του χωρίς τους περιορισμούς του 489.

-Το άρθρο 491 όμως επεκτείνει την ευχέρεια του εισαγγελέα πλημμελειοδικών δίνοντας του το δικαίωμα να προσβάλλει με έφεση κάθε καταδικαστική απόφαση και των μονομελών πλημμελειοδικείων της περιφέρειάς του, δηλαδή χωρίς τους περιορισμούς που αναγράφονται στο ΚΠΔ 489. Οι περιορισμοί αυτοί εξακολουθούν να ισχύουν για τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών για τις αποφάσεις του τριμελούς πλημμελειοδικείου, του Μ.Ο.Δ. και του τριμελούς εφετείου.

Εισαγγελέας εφετών =

Μάλιστα, μέσα σε 15ήμερη προθεσμία μπορεί να προσβάλλει με έφεση κάθε καταδικαστική απόφαση του μονομελούς εξετείου, του τριμελούς εφετείου και του Μ.Ο.Δ. είτε υπέρ είτε εναντίον του καταδικασθέντος.

Ο ΕισΕφετών δεν υπόκειται ποτέ στους περιορισμούς του ΚΠΔ 489.

ΑΝΑΙΡΕΣΗ

Αποφάσεις που προσβάλλονται [504]:

1) Αποφάσεις **πρωτοβάθμιου δικαστηρίου**, οι οποίες αποφαίνονται τελειωτικά για την κατηγορία ή παύουν οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσουν απαράδεκτη και που όπως απαγγέλθηκαν δεν προσβάλλονται με έφεση. Η απόφαση δηλαδή πρέπει να είναι ανέκκλητη, όπως εκδόθηκε (πχ. μία απόφαση του τριμελούς πλημμελειοδικείου, που επιβάλλει ποινή φυλάκισης 2 μηνών, είναι σύμφωνα με το ΚΠΔ 489 ανέκκλητη) και δεν αρκεί να έγινε τελεσίδικη, επειδή παρήλθε άπρακτη η προθεσμία της εφέσεως ή επειδή έλαβε χώρα παραίτηση από το ένδικο μέσο της έφεσης. Αν (σε εφέσιμη ποινή) παρήλθε άπρακτη η προθεσμία της εφέσεως, αυτό ισοδυναμεί με σιωπηρή παραίτηση από το ένδικο μέσο και η πρωτοβάθμια απόφαση καθίσταται αμετάκλητη.

Επίσης δεν προσβάλλεται με αναίρεση η απόφαση ενός πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, αν προσβληθεί με έφεση και η έφεση απορριφθεί ως απαράδεκτη.

2) Αποφάσεις **δευτεροβάθμιου δικαστηρίου**, οι οποίες εκδόθηκαν μετά από άσκηση έφεσης και αποφαίνονται τελειωτικά για την κατηγορία, παύουν οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσουν απαράδεκτη.

3) Αποφάσεις, με τις οποίες το δικαστήριο κηρύσσεται καθ' ύλην αναρμόδιο, εφόσον, όπως απαγγέλθηκαν δεν προσβάλλονται με έφεση.

4) Επιτρέπεται αναίρεση εναντίον μέρους της απόφασης που αναφέρεται στην αφαίρεση πειστηρίων ή διατάζει δήμευση.

5) Προσβάλλεται με αναίρεση η απόφαση του δικαστηρίου που προσδιορίζει και επιβάλλει συνολική ποινή κατά το ΚΠΔ 551 § 3.

6) Επίσης με αναίρεση μπορεί να προσβληθεί κατά το ΚΠΔ 501 και η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, που απορρίπτει την έφεση ως ανυποστήρικτη.

7) Με αναίρεση μπορεί να προσβληθεί και η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου η οποία απορρίπτει το ένδικο μέσο ως απαράδεκτο (ΚΠΔ 476 § 2).

Ποιοι δικαιούνται να υποβάλουν αναίρεσης

• Ο κατηγορούμενος [505-506] εναντίον

1. καταδικαστικής απόφασης

2. απόφασης που κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη ή την παύει οριστικά

3. απόφασης που κηρύσσει το δικαστήριο καθ' ύλην αναρμόδιο

4. απόφασης που τον αθώνει δεχόμενη έμπρακτη μετάνοια ή άλλο λόγο που τον θίγει (πχ. δέχεται λόγο άρσης του καταλογισμού)

5. μέρους της απόφασης που αναφέρεται στη δήμευση.

6. Επίσης μπορεί να προσβάλει απόφαση που απορρίπτει την έφεσή του ως απαράδεκτη ή ανυποστήρικτη (ΚΠΔ 501 και 476 § 2).

- Εισαγγελέας πλημμελειοδικών:

όλες τις αποφάσεις του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί και των μονομελών πλημμελειοδικείων της περιφέρειάς του.

- Εισαγγελέας εφετών: όλες τις αποφάσεις του εφετείου, ΜΟΔ, τριμελούς και μονομελούς πλημμελειοδικείου της περιφέρειάς του.

Σημείωση: Για τους παραπάνω εισαγγελείς η αναίρεση κατά αθώο : απόφασης επιτρέπεται, μόνο σε περίπτωση εσφαλμένης εφαρμογής ή ερμπτ. ουσιαστικής ποινικής διάταξης ή υπέρβασης εξουσίας και όχι για τους υπόλοιπ λόγους του ΚΠΔ 510 παρ. 1.

- Εισαγγελέας Αρείου Πάγου: όλες τις αποφάσεις και σε προθεσμία 30 ημερών.

Ο εισαγγελέας του ΑΠ. μπορεί να προσβάλει με αναίρεση τις αθωωτ αποφάσεις για όλους τους λόγους του ΚΠΔ 510.

Ευχαριστώ για την υπομονή και την προσοχή σας